

VII POLSKI ZJAZD FILOZOFICZNY

(Szczecin, 14–18 września 2004 r.)

Polski Zjazd Filozoficzny to wydarzenie, którego nie sposób nie zauważyć na polskiej scenie filozoficznej. W okresie stu lat istnienia Polskiego Towarzystwa Filozoficznego odbyło się jedynie siedem takich zjazdów. Pierwszy Polski Zjazd Filozoficzny w niepodległej Polsce zorganizowano w 1923 r. we Lwowie, drugi – w Warszawie w 1927 r., a trzeci w 1936 r. w Krakowie. Atmosfera panująca w PRL-u nie sprzyjała organizacji tego typu spotkań. Pierwszy zjazd powojenny, a czwarty z kolei, to Ogólnopolski Zjazd Filozoficzny w Lublinie w 1977 r., V Zjazd Filozofii Polskiej w 1987 r. w Krakowie, VI Polski Zjazd Filozoficzny w Toruniu w 1995 r. Tegoroczny, VII Polski Zjazd Filozoficzny zorganizowano w Szczecinie od 14 do 18 września 2004 r.

Organizatorami Zjazdu był Komitet Nauk Filozoficznych PAN, Polskie Towarzystwo Filozoficzne oraz Uniwersytet Szczeciński, na którym spoczął główny ciężar organizacji zjazdu. Wyzwanie związane z organizacją tak wielkiej konferencji łączyło się nie tylko z merytorycznymi trudnościami, polegającymi na zaproszeniu prelegentów, panelistów i przewodniczących poszczególnych sekcji tematycznych. Poważnym wyzwaniem była także sama organizacja konferencji, ze względu na dużą liczbę uczestników, około 600 osób. Obrady odbywały się w nowo oddanym gmachu Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Szczecińskiego. Nowoczesna aula i przestronne sale sprzyjały dobrej atmosferze i miały niewątpliwie wpływ na kształt zjazdu. Sesje plenarne potraktowano jako otwarte dla wszystkich zainteresowanych, co znacząco powiększyło liczbę uczestników. Należy także nadmienić, że studenci filozofii wykorzystali zjazd i zorganizowali w jego cieniu Ogólnopolski Zjazd Kół Naukowych Filozofii.

Obrady odbywały się w trzech zasadniczych częściach: sesje poranne, sesje popołudniowe oraz sesje wieczorne. Podczas sesji porannych miały miejsce spotkania w dwudziestu sekcjach i podsekcjach tematycznych (sekcja dydaktyki filozofii, sekcja estetyki, sekcja etyki, podsekcja etyki życia gospodarczego, sekcja filozofii człowieka, sekcja filozofii feministycznej, sekcja filozofii języka, sekcja filozofii kultury, sekcja filozofii nauki, sekcja filozofii politycznej i społecznej, sekcja filozofii prawa, sekcja filozofii przyrody, sekcja filozofii religii, sekcja filozofii umysłu, sekcja historii filozofii nowożytnej i współczesnej, sekcja historii filozofii polskiej, sekcja historii filozofii starożytnej i średniowiecznej, sekcja logiki, sekcja ontologii oraz sekcja teorii poznania). Obrady w sekcjach tematycznych odbywały się od środy do piątku i zależnie od sekcji i dnia obejmowały od pięciu do nawet dziewięciu referatów. Sesje popołudniowe i wieczorne miały formę dyskusji panelowych i w zależności od dnia odbywały się w jednej lub dwóch równoległych grupach tematycznych.

Dzień pierwszy – wtorek, 14 września:

Otwarcie Zjazdu o godz. 15⁰⁰. W imieniu organizatorów przywitał zebranych przewodniczący Komitetu Organizacyjno-Programowego i jednocześnie prorektor Uniwersytetu Szczecińskiego prof. Mirosław Rutkowski. W imieniu Polskiego Towarzystwa Filozoficznego przemówił jego przewodniczący, prof. Władysław Stróżewski. Następnie odczytano list skierowany przez Ojca Świętego Jana Pawła II do wszystkich uczestników Zjazdu. Do zebranych uczestników słowo skierował prof. Leszek Kołakowski, honorowy gość Zjazdu. Po krótkiej przerwie odbył się koncert muzyczny, który uświetnił rozpoczęcie Zjazdu. Sesji wieczornej przewodniczył prof. Witold Marciszewski, który animował dyskusję panelową na temat *Nowoczesny racjonalizm i jego adwersarze*.

Dzień drugi – środa, 15 września:

Podczas sesji porannej w godzinach od 9.00 do 13.00 odbywały się prelekcje w sekcjach tematycznych. W sumie podczas tej sesji wygłoszono 140 referatów. Obrady sekcji popołudniowej odbywały się w dwóch równoległych grupach. Dyskusji panelowej na temat *Filozofia wobec zjawiska „powrotu religii”* przewodniczył ks. prof. Andrzej Bronk, a panelowi zatytułowanemu *Problemy*

bioetyki przewodniczył prof. Zbigniew Szawarski. Sesja wieczorna przebiegała pod hasłem: *Czym jest, czym nie jest i czym może być logika?* Wieczornemu panelowi dyskusyjnemu przewodniczył prof. Ryszard Wójcicki.

Dzień trzeci – czwartek, 16 września:

W sekcjach tematycznych podczas sesji porannej wygłoszono 127 referatów. Sesja popołudniowa była okazją do dyskusji w dwóch równoległych grupach. Prof. Jacek Hołówka animował dyskusję panelową na temat *Współczesne problemy moralne – jak o nich rozmawiać?* Natomiast panelowi z tytułowanym *Filozofia wobec wielości kultur* przewodniczył prof. Andrzej Szahaj. Tematem wieczornej sesji był: „Sposób działania filozoficznych towarzystw naukowych w dobie Internetu”. Odpowiedzialnym z ramienia PTF za organizację sesji wieczornej był dr hab. Jan Hartman. O znaczeniu PTF mówił prof. Władysław Stróżewski, a relację z działalności innych towarzystw filozoficznych przedstawił dr hab. Robert Piłat. Dyskusji o kondycji współczesnego filozoficznego ruchu naukowego przewodniczył dr hab. Jan Hartman.

Dzień czwarty – piątek, 17 września:

Podczas obrad sekcji tematycznych w trakcie sesji porannej wygłoszono 128 referatów. Sesja popołudniowa, inaczej niż zwykle, odbyła się w gmachu Teatru Współczesnego w Szczecinie i była poświęcona panelowi dyskusyjnemu z tytułowanym: *Czym jest umysł?* Dyskusję animował dr hab. Robert Piłat. Wieczorem tego dnia odbył się uroczysty bankiet, na który zaproszeni byli wszyscy uczestnicy Zjazdu.

Dzień piąty – sobota, 18 września:

Podczas sesji porannej o godz. 9⁰⁰ wykład plenarny *Byt i sens* wygłosił prof. Władysław Stróżewski. Zjazd oficjalnie zamknięto podczas ostatniej sesji o godz. 11⁰⁰.

Nie sposób chociażby skrótowo scharakteryzować problematyki przedstawianej w sekcjach tematycznych. Wydaje się, że podjęte tam zagadnienia obrazują obszar zainteresowań polskich filozofów. Abstrakty ze wszystkich wystąpień zostały opublikowane w materiałach zjazdowych, które otrzymał każdy uczestnik VII Polskiego Zjazdu Filozoficznego. Organizatorzy zaproponowali wydanie najciekawszych referatów w osobnej publikacji. Najprawdopodobniej wiele referatów ukaże się w najbliższych numerach czasopism filozoficznych i będzie stanowić podstawę dalszych dyskusji na łamach filozoficznych periodyków lub w Internecie.

Każda konferencja naukowa jest okazją do wymiany poglądów i nawiązania współpracy. Wydaje się, że Zjazdy Filozoficzne organizowane w Polsce, ze względu na swój rozmach i wszechstronność, stanowią niepowtarzalną w tym względzie okazję. Można mieć nadzieję, że spotkania, dyskusje i wymiana poglądów zaowocują w bliższej i dalszej przyszłości nowymi pomysłami i ambitnymi projektami. Przy okazji konferencji, takich jak ta, pojawia się jednak pytanie: Dlaczego Polskie Zjazdy Filozoficzne odbywają się tak rzadko? Odpowiedź wydaje się oczywista – ogrom pracy związanej z przygotowaniem tak wielkiej konferencji zniechęca ewentualnych kandydatów do podjęcia się tego trudu. Z kolei mniejsze ośrodki naukowe nie są w stanie zorganizować tego typu konferencji. Może więc warto, biorąc wzór z innych dyscyplin, jak np. teologia, corocznie organizować mniejsze konferencje w sekcjach tematycznych, a co kilka lat, jak jest to w zwyczaju, organizować ogólnopolski zjazd gromadzący całe polskie środowisko filozoficzne. Rozwiązanie takie pozwoliłoby utrzymać „tempo dyskusji” i jak wierzę, przyczyniłoby się do znacznego ożywienia współpracy między poszczególnymi ośrodkami naukowymi.

ks. Ryszard F. Sadowski SDB
UKSW, Warszawa